

Geografska obilježja atrakcijske osnove Novog Južnog Walesa

Bubola, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:829014>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI

FAKULTET ZA TALIJANSKE, INTERDISCIPLINARNE I KULTUROLOŠKE STUDIJE

ANDREA BUBOLA

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE NOVOG JUŽNOG WALESA

Završni rad

Pula, rujan 2020.

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI

FAKULTET ZA TALIJANSKE, INTERDISCIPLINARNE I KULTUROLOŠKE STUDIJE

ANDREA BUBOLA

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE NOVOG JUŽNOG WALESA

Završni rad

JMBAG: 631-KT, redoviti student

Studijski smjer: Kultura i turizam

Kolegij: Turistička geografija svijeta

Mentor: doc. dr. sc. Nikola Vojnović

Pula, rujan 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisan Andrea Bubola, kandidat za prvostupnika Kulture i turizma, ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Andrea Bubola, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Geografska obilježja atrakcijske osnove Novog Južnog Walesa“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____

Potpis

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. PRIRODNA OSNOVA U FUNKCIJI TURIZMA	2
2.1. Reljef.....	3
2.1.1. Blue Mountains	3
2.1.2. Otok Lord Howe	5
2.1.3. Mount Kosciuszko	6
2.2. Klima	7
2.3. Hidrogeografska obilježja	9
2.3.1. Willandra Lakes Region.....	11
2.3.2 Bondi Beach	13
2.4. Biogeografska obilježja	13
3.1. Sydney Opera House.....	15
3.2. Sydney Harbour Bridge.....	16
3.3. Sydney Olympic Park.....	16
3.4. Barrington Tops National Park.....	17
3.5. Najvažniji muzeji	18
3.6. Manifestacije.....	20
4. ODABRANE TURISTIČKE DESTINACIJE	21
4.1. Sydney.....	21
4.2. Byron Bay.....	22
4.3. Wollongong.....	23
4.4. Royal National Park.....	23
4.5. Dolina klokana	24
4.6. Coffs Harbour	25
5. TURISTIČKI PROMET NOVOG JUŽNOG WALESA	25
6. ZAKLJUČAK	30

LITERATURA	31
POPIS SLIKA.....	33
SAŽETAK	34
SUMMARY	35

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Novi Južni Wales (NSW) je država na istočnoj obali Australije. Jedna je od šest saveznih država u Australiji te je politički uređena kao parlamentarna monarhija u okviru Commonwealtha. Australski domoroci Aboridžini nastanjivali su ovaj kontinent najmanje 40.000 godina prije dolaska Europljana. Godine 1606. Australiju su otkrili Nizozemci, a Velika Britanija ju je kolonizirala 1770. godine. Novi Južni Wales, koji je u početku bio kažnjenička kolonija, osnovan je 1778. godine. Graniči s Queenslandom na sjeveru, Victoriom na jugu, Južnom Australijom na zapadu, Tasmanskim morem na istoku te okružuje cijeli Australian Capital Territory. Glavni grad Novog Južnog Walesa je Sydney, koji je također i najveći grad sa oko 4.4 mil. stanovnika. Prema procjenama, u 2019. godini broj stanovnika u Novom Južnom Walesu iznosi 7.5 milijuna, što Novi Južni Wales čini najmnogoljudnijom australskom državom. Stanovnici Novog Južnog Walesa nazivaju se New South Welshmenima. Obuhvaća 800.642 km² (Boniface i dr., 2012.). Ostali su veliki gradovi Newcastle i Wollongong. Novi Južni Wales daje oko polovice australske proizvodnje drva; provodi se intenzivno pošumljivanje (eukaliptus) (Burton, 1995.). Jaka je metalurgijska, metalna, prehrambena, kemijska, petrokemijska i drvna industrija (tvornice papira), a u novije doba osobito su se razvile elektronička i farmaceutska industrija te biotehnologija. Glavni su izvozni proizvodi ugljen (luka Newcastle), aluminij, čelik, pamuk, vuna, lijekovi i pšenica. Najviše se izvozi u Japan. Sydney je najveće lučko središte za generalni teret Novog Južnog Walesa te zračna luka (Lew i Hall 2008.). Cilj završnog rada je predstaviti i analizirati turistički potencijal te podatke o ostvarenim turističkim dolascima i noćenjima odnosno perspektivi daljnjeg razvoja turizma te valorizacije turističkih resursa Novog Južnog Walesa.

1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka

Prilikom izrade završnog rada korištena je stručna literatura kao i pouzdani internetski izvori koji se bave tematikom Novog Južnog Walesa te njihovog turizma. Neki od renomiranih autora čija je stručna literatura korištena prilikom izrade rada su i Boniface i Burton, dok su internetski izvori uglavnom orijentirani na službene web

stranice tijela Novog Južnog Walesa zaduženih za statistiku i turizam. Od mrežnih izvora većina literature korištena je i prevedena sa službene stranice za promidžbu Novog Južnog Walesa, nadalje sa mrežnih stranica ali i ustanova kao što su stranica enciklopedije, geografije ili britannice na hrvatskom jeziku ali i od službenih stranica države Australije, grada Sydney-a, službene stranice za klimu – climate-data.org i još mnoge druge. Osim navedenih, korištena je statistička baza – destinationnsw.com koja čini osnovicu kompletnog petog poglavlja.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Seminarski rad započinje sa prirodnim osnovama u funkciji turizma Novog Južnog Walesa gdje se analiziraju reljef, klima, biogeografska i hidrogeografska obilježja. Nakon prirodne osnove, slijedi obrada antropogenih atrakcija Novog Južnog Walesa te izdvojenih turističkih destinacija. U sklopu poglavlja o turističkom prometu, navode se statistički podaci o broju dolazaka i noćenja turista.

Na samom kraju rada dolazi zaključak u kojem će se sažeti rezultati stečeni5 prilikom samog istraživanja.

Dodatak radu čine popis literature te popis slika i tablica koji se nalaze na samom kraju završnog rada.

2. PRIRODNA OSNOVA U FUNKCIJI TURIZMA

Prirodna osnova Novog Južnog Walesa opisana je kroz nekoliko obilježja: reljef, klimu, biogeografska i hidrogeografska obilježja. Poseban fokus pritom je stavljen na činjenicu da prirodna osnova čini bitan faktor u cjelokupnom turizmu Novog Južnog Walesa. Poglavlje prirodna osnova u funkciji turizma sačinjavaju više potpoglavlja u kojemu se svako odnosi na pojedino prirodno obilježje Novog Južnog Walesa, pri čemu se značajnost svakog od navedenih može iščitati iz detaljističkog pristupa obradi istih.

2.1. Reljef

Novi Južni Wales pripada Velikom razvodnom gorju, tj. Great Dividing Rangeu koji je najvažniji planinski lanac u Australiji. Proteže se uz istočnu obalu kontinenta kroz australske savezne države Queensland, New South Wales i Victoria. Na njemu se nalazi najviši vrh Australije Mount Kosciuszko. Veliko razvodno gorje je planinski lanac koji se proteže od poluotoka York na sjeveroistoku Australije duž tihooceanske obale sve do Melbournea na jugu Australije. Gorjem prolazi razvodnica Indijskog i Tihog oceana u Australiji, a gorje je upravo prema njoj i dobilo ime. Istočno od gorja postoje kratke rijeke koje se ulijevaju u Tih ocean, a mnogo veći prostor zapadno od gorja pripada slijevu Indijskog oceana. Unutar planinskog lanca postoje mnoge značajne planine (najvažnije su Australske Alpe, Blue Mountains i Snowy Mountains). Postoji mnogo kanjona i kratkih rijeka. Unutar gorja nalazi se glavni grad Australije, Canberra. Na gorju se nalazi 36 nacionalnih parkova te je veliki njegov dio pod posebnom zaštitom.¹

Prirodne značajke dijele državu u četiri glavne zone koje se protežu od sjevera prema jugu, a to su obale i obalne nizine s nekoliko uvala. Tablelands gorje je nastalo od Velikog razvodnog gorja kojeg obuhvaća gotovo neprekinuti niz visoravni različite širine od 50 do 160 km. Područje Snowy Mountains ima najviši vrh na kontinentu, Mount Kosciusko visok 2.228 m, dok su u trećoj zoni zapadne padine koje su plodne s bogatim nizinama uz rijeku što je i dovelo do opsežnog kultiviranja. Četvrtu zonu predstavljaju zapadne ravnice koje obuhvaćaju gotovo dvije trećine države. Tlo je plodno ali slaba kiša i visoke temperature onemogućuju da se ostvari poljoprivredni potencijal.²

U usporedbi s drugim visokim planinama u svijetu te su planine razmjerno niske.³

2.1.1. Blue Mountains

¹ Williams S., Lew, A.: *Tourism Geography - Critical understandings of place, space and experience*, Routledge, London and New York, 2014., str.

² Curić Z., Glamuzina N., Opačić, V.: *Geografija turizma – Regionalni pregled*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2013., str.

³ Williams S., Lew, A.: *Tourism Geography - Critical understandings of place, space and experience*, Routledge, London and New York, 2014., str.

Blue Mountains ili Modre planine su planinsko područje u Novom Južnom Walesu, površine od 11.400 km² (slika 1.). Ono čini sjevernu granicu šireg gradskog područja Sydneya, od čijeg središta je udaljeno oko 50 km. Modre planine se protežu zapadno od rijeke Nepean, sve do rijeke Coxs.

Slika 1. Blue mountains

Izvor: <https://www.bluemts.com.au/>

Modre planine svoje ime duguju šumi eukaliptusa koja ga prekriva. Naime, kada se temperatura digne, eterična ulja plavog eukaliptusa isparavaju i raspršuju se u zraku tako da ne dopuštaju prodor vidljive svjetlosti, osim plavog spektra koji je najprodorniji jer ima najnižu frekvenciju. Zbog toga promatračima krajolik Modrih planina izgleda okupan plavom bojom. Modre planine se uglavnom sastoje od pješčane visoravni koja je ispresijecana klancima dubokim i do 760 metara. Prosječna visina planina je od 100 do 1300 metara nadmorske visine. U ovom području obitava oko 160.000 stanovnika, a sjedište lokalne uprave se nalazi u gradovima City of Blue Mountains, City of Hawkesbury, City of Lithgow i Oberonu. Veći dio ovog područja je uklopljen u tzv. "Velike modre planine" u kojem se, na 10.300 km², nalazi sedam zaštićenih nacionalnih parkova i jedan park prirode. Modre planine su upisane na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Australiji i Oceaniji 2000. godine kao jedinstven primjer evolucijske prilagodbe šume eukaliptusa nakon što se Australijski kontinent odvojio od Gondvane. Velika ekološka raznolikost Australije se odražava i u

velikom broju vrsta eukaliptusa koji rastu na ovom području, njih 99. To čini 10% viših biljaka na kontinentu, među kojima je i veliki broj ugroženih (120 vrsta), endemskih (114 vrsta) i evolucijskih relikta, kao što je Australski strabor koji raste na nekoliko mikrolokacija.⁴ Modre planine pružaju raznoliki sadržaj posjetiteljima, od mnogobrojnih turističkih atrakcija kao što su botanički vrt u Mount Tomahu, različiti muzeji, razgledavanje povijesnih željeznica, razgledavanje krajolika žičarom, vožnja „istraživačkim“ autobusom, ture s kvadovima ili konjima ili pak posjete raznim galerijama ili antikvarijatima. Kroz godinu također se održavaju festivali i događaji kao i u velikom ostatku regije. Osim svega navedenoga postoji i solidna gastronomska i vinska ponuda.⁵

2.1.2. Otok Lord Howe

Otok Lord Howe je maleni vulkanski otok veličine 56 km² smješten u južnom dijelu Tihog oceana, u Tasmanskom moru, oko 600 km istočno od obale Australije (slika 2.). On je najveći otok arhipelaga Lord Howe koji uključuje i obližnji otočić i kalderu Ballova piramida, ali i nekoliko nenaseljenih koraljnih atola kao što su Admiralty Group, Mutton Bird i Sail Rock, Blackburn (Rabbit) Island i Gower Island. Upravno pripada statističkom ogranku australske pokrajine Novi Južni Wales i ima samo 347 stalnih stanovnika, dok je broj turista ograničen na 400 odjednom. Od 1982. godine ovi otoci su upisani na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Australiji i Oceaniji zbog svoje iznimne ljepote i bioraznolikosti. Godine 2000., osnovan je i pomorski park Lord Howe, površine 3000.63 km², kojim upravlja odjel za okoliš i nacionalnu baštinu Commonwealtha.⁶ Otok Lord Howe posjetiteljima nudi razne aktivnosti kao što su rekreativni ribolov, ronjenje, pješačenje, igranje golfa ili tenisa, jedrenje i slično. Osim rekreativnog sporta na otoku se održavaju i različiti događaji kao što su projekcija filmova, posjet djeda mraza otoku ili turnir u golfu.⁷

Slika 2. Lord Howe

⁴ <https://www.visitnsw.com/>

⁵ <https://www.bluemts.com.au/things-to-do/>

⁶ Ibidem.

⁷ <https://www.visitnsw.com/nsw-tnes/nature-parks/beautiful-lakes-in-nsw/>

Izvor: <https://www.lordhoweisland.info/>

2.1.3. Mount Kosciuszko

Mount Kosciuszko je najviši vrh Australije. Sa svojih 2.228 m najviši je vrh australskog kontinenta (Slika 3.). Na njega se prvi popeo poljski istraživač Paweł Edmund Strzelecki 1840. godine. Nazvao ga je prema poljskom nacionalnom junaku Tadeuszu Kościuszku koji je jedan od simbola borbe Poljaka za nezavisnost (Poljska je u to doba podijeljena i ne postoji kao država). Smješten je na jugoistoku Australije u blizini granice australskih saveznih država Novi Južni Wales i Victoria. Nalazi se na planini Snowy Mountains koja je dio planinskog lanca Veliko razvodno gorje. Prostor oko vrha je proglašen nacionalnim parkom (Nacionalni park Kosciuszko). Unutar nacionalnog parka ima mnogo skijališta. Park je relativno blizu Sydneyu, Melbourneu i Canberri te mnogo izletnika dolazi iz tih gradova.⁸ Snježne planine također imaju odmarališta odnosno skijališta a najvažnija su - Perisher, Thredbo i Charlotte Pass. Svim sposobnostima. Sva tri nude priliku za bordanje ili skijanje. Perisher i okolna snježna polja čine najveće alpsko odmaralište na južnoj hemisferi. Odmaralište ima pet terenskih parkova i više od 100 km označenih staza za trčanje. Izvan padina postoji

⁸ <https://www.visitnsw.com/>

široka ponuda smještaja i blagovaonica. Thredbo ima preko 50 staza, uključujući i najdužu skijašku stazu na kopnu Australije. Tijekom sezone Thredbo je domaćin raznih događaja, od koncerata do skijaških natjecanja ili posjeta Djeda Božićnjaka u srpnju. U selu se nalazi zabavni centar s 50 m zatvorenim bazenom, teretanom, terenima za squash i dječjim centrom, te izborom barova i restorana. Charlotte Pass je najviše snježno odmaralište u Australiji i nudi smještaj na skijanju. Do njega se može doći preko snježnog prijevoza samo zimi, što znači da je odmaralište bez automobila. Charlotte Pass popularan je među skijaškim trkačima zbog pristupa stazama.⁹

Slika 3. Mount Kosciuzsko

Izvor: <https://www.visitnsw.com/destinations/snowy-mountains/kosciuszko-national-park/summit-walk>

2.2. Klima

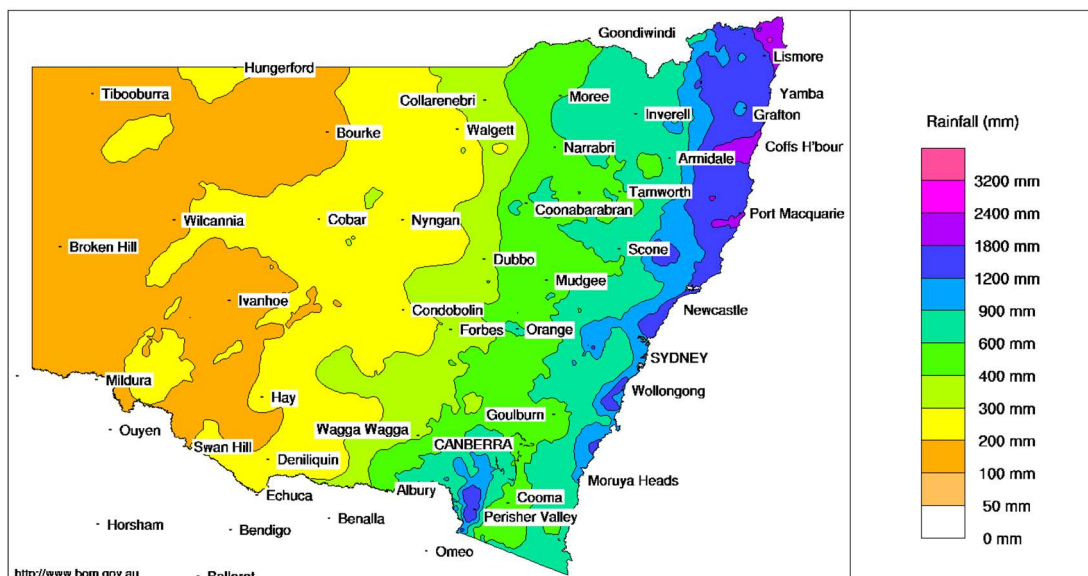
Prema Köppenovoj klasifikaciji klime najveći dio Novog Južnog Walesa, zapadno od Great Dividing Range ima sušne tipove klime tj. pustinjsku klimu (prema

⁹ <https://www.visitnsw.com/destinations/snowy-mountains/selecting-a-resort>

sredini kontinenta) te stepsku klimu. U tim predjelima padaline su u prosjeku od 150 milimetara do 500 milimetara godišnje. Ljetne temperature mogu biti jako visoke dok su zime hladne. Dalje prema istoku duž zapadnih padina Velikog razvodnog gorja količina padalina je veća, obično oko 600 milimetara i pada prilično ravnomjerno tijekom cijele godine. Klimu uz obalne ravnice te na dalekom sjeveru države čini umjereno topla vlažna klima. Padaline su najviše u ovom području i variraju od oko 800 milimetara do 3.000 milimetara (slika 4.).

Prosječne temperature zraka variraju od 24 to 29 °C po ljeti te 7 to 15 °C zimi. Temperature iznad 38 °C nisu neuobičajene tijekom ljetnih mjeseci, a mraz po noći je uobičajen zimi na visoravnima i južnim padinama. U Snowy Mountains-ima jaki snijeg zna padati zimi na području većem u usporedbi sa švicarskim Alpama.¹⁰ Klima u najvećem gradu Sydney-u klasificirana je kao topla i umjerena. Na primjeru klimadijagrama opisana je klima Sydneya koja je ujedno i najčešći tip klime u Novom Južnom Walesu a radi se o tipu klime Cfa. Kiše u Sydneyu su značajne, s padalinama čak i tijekom najsušnijeg mjeseca. Prema Köppenu ovo je podneblje klasificirano kao Cfa - Umjereno tople kišne klime s vruće ljetom, srednjom temperaturom najtoplijeg mjeseca koja je viša od 22°C i bez suše. Prosječna godišnja temperatura u Sydneyu je 17,6 °C. Padaline ovdje iznose oko 1309 mm godišnje¹¹ (slika 5.).

Slika 4. Raspodjela ukupnog godišnjeg broja padalina u regiji Novi Južni Wales

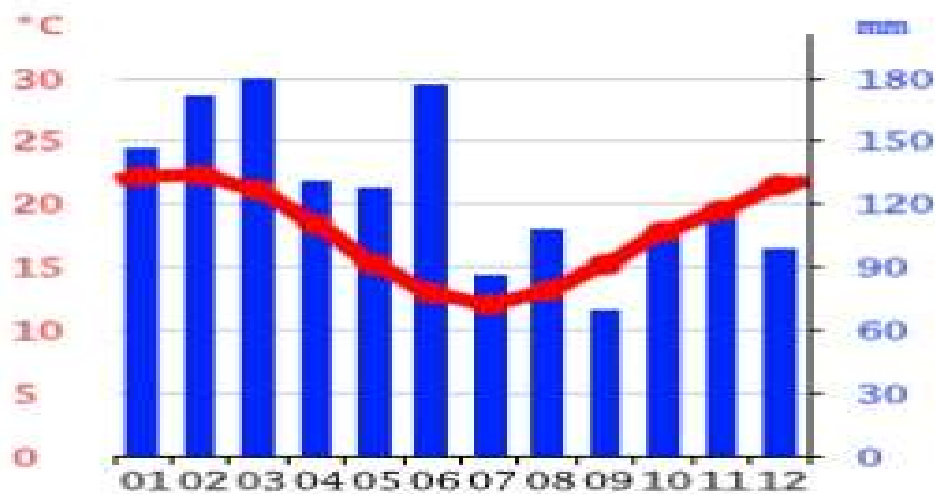

¹⁰ www.britannica.com

¹¹ <https://en.climate-data.org/oceania/australia/new-south-wales-901/>

Izvor: <http://www.bom.gov.au/inside/index.shtml?ref=hdr>

Slika 5. Klimadijagram grada Sydney-a

Izvor: <https://en.climate-data.org/oceania/australia/new-south-wales-901/>

2.3. Hidrogeografska obilježja

U ovom potpoglavlju analizaju se hidrogeografska obilježja Novog Južnog Walesa. Pored istaknutih Willandra jezera i plaže Bondi ovo potpoglavlje bavi se kratkom analizom mora i rijeka koje čine dio prirodne osnove same regije. More je tu detaljnije opisano zbog bitnosti kupališnog ali i ostalih vrsta turizma koje nalazimo. Tasmansko more, jugozapadni dio Tihog oceana nalazi se između jugoistočnog obale Australije i Novog Zelanda na istoku.¹² Tasmansko more je regija disproporcijonalno jakih vjetrova s obzirom na geografsku širinu.¹³ S Indijskim oceanom pripaja ga Bassov prolaz. Na sjeveru graniči s Koraljnim morem. Obuhvaća oko 2,3 mil. km². Najveća dubina je 5466 m. Salinitet na površini iznosi 35,0 do 35,5 ‰. Amplituda morskih mijena varira od 1,5 do 5,4 m. Na obalama Tasmanova moranalaze se australske luke (Sydney, Brisbane, Newcastle). Obiluje ribom, ukupno je otkriveno 500 vrsta riba i 1300 vrsta beskičmenjaka.¹⁴ Na istoku (Gippslandski bazen) su pronađena ležišta nafte. More je nazvano po nizozemskom pomorcu A. J.

¹² www.britannica.com

¹³ www.eoearth.org

¹⁴ <https://www.cbc.ca/news/technology/tasman-sea-produces-freaky-species-1.388818>

Tasmanu, koji je do njega doplovio 1642.¹⁵ Temperature mora su najviše u siječnju te veljači a najniže u srpnju te kolovozu. Najviše prosječne temperature mora ljeti se kreću oko 25 °C a najniže oko 15 °C dok su zimi najviše prosječne temperature mora oko 16 °C a najniže prosječne se kreću oko 7 °C. Temperature mora su najviše u siječnju te veljači a najniže u srpnju te kolovozu. Najviše prosječne temperature mora ljeti se kreću oko 25 °C a najniže oko 15 °C dok su zimi najviše prosječne temperature mora oko 16 °C a najniže prosječne se kreću oko 7 °C. Osnovica turizma mora je svakako kupališni turizam ali i sportsko-rekreacijski, te pustolovni ili izletnički. Osim kupanja sport i rekreacija je temelj turizma na Tasmanskome moru uz naravno bogat životinjski svijet koji privlači turiste kao još jedan od razloga posjete Tasmanskom moru ili jednoj od njemu pripadajućih plaža.

Zbog svega 420 mm padalina godišnje Australija se u literaturi navodi kao najsušiji kontinent na svijetu, nakon Antarktike. Još je važnije spomenuti da gotovo polovica kontinenta ima u prosjeku manje od 250 mm padalina godišnje. No, unatoč ograničenim izvorima pitke vode Australija se zahvaljujući velikim novčanim ulaganjima u sustave navodnjavanja, izgradnju brana i eksploataciju podzemne vode uspjela razviti do te mjere da spada među najrazvijenije zemlje svijeta. U Australiji ima manje od 1% ukupnih zaliha slatke vode na svijetu. Najveći dio tih zaliha nalazi se ispod zemlje jer je najveći dio Australije prekriven pustinjama i polupustinjama na kojima ne postoje stalni površinski tokovi.

Svega 12% ukupne količine padalina otječe u australske rijeke dok preostalih 88% ispari ili odlazi u podzemlje. Čak 60% slatke površinske vode Australije otječe prema Timorskom moru, Arafurskom moru, zaljevu Carpentaria i sjeveroistočnom dijelu Koraljnog mora.

U zapadnom dijelu teče rijeka Murray koja je, s pritocima Darling i Murrumbidgee, najdulja australska rijeka. Rijeke s istočnih gorskih pristranaka (Clarence, Smoky, Hunter) kratka su toka i ulijevaju se u Tih ocean.¹⁶

Podaci o najvećoj australskoj rijeci često zbunjuju jer je prema nekim izvorima najduža rijeka Murray. Neki pak kod rijeke Darling uzimaju u obzir njezin gornji tok koji je poznat

¹⁵ <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=60508>

¹⁶ <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=43652>

pod drugim imenima: Barwon i Macintyre, a zajedno s njima rijeka Darling ima veću duljinu toka od Murraya¹⁷

2.3.1. Willandra Lakes Region

Jezera Willandra je naziv za skupinu fosilnih (isušenih) jezera i pješčanih formacija koji pokrivaju područje od 2.400 km² na jugozapadu Novog Južnog Walesa (slika 6.). Ovo područje je prepoznato kao mjesto iznimne geološke vrijednosti, ali i kulturne vrijednosti jer se u njemu nalazi najstarije mjesto kremacije na svijetu. Zbog toga je jezersko područje Willandra upisano na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Australiji i Oceaniji, ali i na popis australske prirodne baštine 2007. godine. Jezera su nastala kada ih je Bilabong potok prestao snabdijevati vodom, nakon čega su ostala kao slana jezera koja su se u roku od nekoliko tisuća godina potpuno isušila. Dok je još u njima bilo vode, na njihovim istočnim stranama počele su se stvarati pješčane dine čistog kvarcnog pijeska. One su pogodne za čuvanje fosilnih ostataka, a 30 metara visoka glinena dina u obliku polumjeseca jezera Chibnalwood je najveća na svijetu. Antropološki, ovo područje svjedoči o načinu života prvih ljudskih zajednica u vremenu prije posljednjeg ledenog doba. Naime, pored ljudskih ostataka pronađen je i mlinski kamen (star oko 18.000 godina, poput najstarijih s Bliskog Istoka) koji je služio za drobljenje klasja divlje trave kako bi se dobilo brašno, ali i kamini stari oko 30.000 godina. U ovom području su pronađeni i fosili divovskih tobolčara, važni za proučavanje nestalih divovskih sisavaca.¹⁸

¹⁷ <https://www.australia.com/en-us>

¹⁸ <https://www.visitnsw.com/>

Slika 6. Willandra Lakes Region

Izvor: <http://willandalakes.yolasite.com>

U unutarnjim rijekama, u Novom Južnom Walesu mogu se promatrati dvije skupine. U sjevernoj polovici države, serije rijeka izvire na zapadnoj strani Great Dividing Rangea. Te rijeke teku prema zapadu i sjeverozapadu i na kraju se spajaju u Barwonu, koji postaje dio rijeke Darling dalje na zapad u neposrednoj blizini Bourke. Voda rijeke Darling zatim teče na jug kroz sušno područje prema krajnjem zapadu Novog Južnog Walesa. Druga skupina kopnenih rijeka u Novom Južnom Walesu teče u južnom dijelu države, pretežno iz zapadnih i južnih padina snježne planine i zapadnih padina Great Dividing Rangea i kombinira izravno s rijekom Murray, koja čini južnu granicu Novog Južnog Walesa s Victoriom.¹⁹ Jezera u regiji pružaju posjetiteljima divljenje prirodnoj ljepoti ali i mnoštvo aktivnosti i rekreacije. Tako na mnogim jezerima posjetiteljima se pruža prilika za sudjelovanje u nekom od sportova na vodi kao što su skijanje na vodi, vožnja kajaka ili kanua, jedrenje ili pak rekreativni ribolov. Unutar posjete nekom od jezera turisti imaju priliku tokom posjeta ugledati neku od australskih divljih životinja ili se posvetiti gledanju ptica.²⁰

¹⁹ www.britannica.com

²⁰ <https://www.visitnsw.com/nsw-tnes/nature-parks/beautiful-lakes-in-nsw/>

2.3.2 Bondi Beach

Plaža Bondi, smještenja u predgrađu Sydney-a, pješčana je i smještena između dva brda na samo 15 minuta od centra grada (slika 7.). Događanja na obali su brojna – surfanje, jedrenje, ulični muzičari, trgovine sa opremom za surfanje, barovi, restorani i nedjeljne tržnice. Dugačka je 1.5 km a plažu okružuju rubovi pješčenjaka, koji su popularni za šetnju, golf i promatranje kitova. Kupališni turizam osnovica je plaže Bondi a mjesta za boravak variraju od hostela do modernih apartmana.²¹ Prosječna temperatura mora na plaži Bondi zimi doseže 22 ° C, u proljeće također 22 ° C, ljeti prosječna temperatura padne na 18 ° C , a u jesen iznosi 19 ° C.²²

Slika 7. Bondi beach

Izvor: <https://www.sydney.com/destinations/sydney/sydney-east/bondi>

2.4. Biogeografska obilježja

Iako najveći dio Novog Južnog Walesa i Australije općenito čine pustinje i polusušne područja, ona obuhvaća širok spektar prirodnih staništa, od planinskih

²¹ <https://int.sydney.com/things-to-do/beach-lifestyle/bondi-beach>

²² <https://seatemperature.info/bondi-beach-water-temperature.html#:~:text=The%20average%20water%20temperature%20in,%C2%B0C%2F66.2%C2%B0F.>

vrhova do tropskih kišnih šuma te se ubraja u jednu od regija sa najvećim biodiverzitetom. Šume pokrivaju oko 5% australskoga kontinenta. U unutrašnjosti najveću važnost imaju grmovi roda *Eucalyptus* i *Casuarina*, a izvan toga vegetacija savana i stepa te zimzelene šume i šikare. Po florističkom sastavu ta je vegetacija najtipičnija i najoriginalnija u australskome flornom području, a napose u njezinu jugozapadnome dijelu, gdje se uz endemičan rod *Eucalyptus* i ostale spomenute rodove ističe i endemičan rod *Xanthorrhoea*, kao drvoliki predstavnik porodice *Liliaceae*²³. Zbog starosti i, kao posljedica toga, niske plodnosti zemljišta, izrazito netipičnog rasporeda voda i dugotrajne geografske izolacije, australski živi svijet je raznovrstan i jedinstven. Oko 85% kritosjemenjača, 84% sisavaca, više od 45% ptica i 89% riba pripadaju endemskim vrstama. Čovjekova aktivnost ugrožava mnoge australske ekoregije i vrste koje ih naseljavaju. Savezni Zakon o zaštiti životne sredine i konzervaciji biodiverziteta iz 1999. godine predstavio je pravni okvir za zaštitu ugroženih vrsta. Većina australskih drvenih biljaka koje se nalaze na području Novom Južnog Walesa su zimzelene, a mnoge su se poput eukaliptusa i akacije prilagodile dugotrajnim sušama i čestim požarima. Ondje rastu raznovrsne bobičaste vrste koje bujaju na solima siromašnom zemljištu. U dobro poznate australske životinjske spadaju monotermati (čudnovati kljunaš i kljunasti ježak); tobolčari (klokani, koale, vombati) i ptice emu i kokabura. Dingo je donesen u Australiju oko 3,000 p.n.e., trgovinom austronezijskih naroda s australskim urođenicima.²⁴ Od mnogih endemskih vrsta koje možemo pronaći u Australiji ali i Novom Južnom Walesu ističu se i sisavci koji legu jaja - čudnovati kljunaš (*platypus*) i echidna ili kratkonosi kljunasti ježinac²⁵.

3. ANTROPOGENE ATRAKCIJE

U ovom poglavlju navode se neke od bitnih antropogenih odnosno društvenih atrakcija Novog Južnog Walesa. Glavni grad Sydney ovdje dolazi do izražaja zbog brojnosti takvih mjesta. Osim Sydneya važno je istaknuti i razne muzeje ali i

²³ <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4676>

²⁴ <https://www.australia.com/en-us>

²⁵ https://www.geografija.hr/svijet/zivotinjski-svijet-australije/?fbclid=IwAR2_ynotbXuxRNGpXIILEHp5XedDO9IMqnmV2Cy3Xie4ZLzLsJKCV609GDs

manifestacije koje nalazimo diljem Novog Južnog Walesa. Od antropogenih atrakcija ističu se i nacionalni parkovi kojih ima čak 870 uključujući rezervate.²⁶

3.1. Sydney Opera House

Jørn Utzon, arhitekt koji je dizajnirao zgradu Sydney Opera House, zauvijek je napustio Australiju u travnju 1966. godine (slika 8.). Njegova grandiozna arhitektonska vizija je bila tek napola završena, ali je zbog velikih troškova izgradnje došao u sukob sa državnim vrhom te su interijer - auditoriji, kazališta, restorane i barove - dovršili drugi arhitekti. Unatoč tome zgrada je odmah po otvaranju 1973. godine postala svjetska ikona, te je danas jedna od najpoznatijih građevina u Sydneyu, ali i svijetu. Unutar nje djeluje više institucija kao što su: Australaska opera, Australski balet, Sydneysko kazalište i sydneyski simfonijski orkestar. Poznata je kao jedna od najzaposlenijih koncertnih dvorana na svijetu s više od 1.500 izvedbi i više od 1,2 milijuna posjetitelja godišnje. Kao pravu australsku turističku atrakciju Sydney Opera House svake godine dolazi vidjeti oko sedam milijuna posjetitelja. 2007. je uvrštena na UNESCO-v popis mjesta svjetske kulturne baštine u Aziji i Oceaniji.²⁷

Slika 8. Sydney Opera House

Izvor: www.sydneytheatre.com.au

²⁶ <https://www.nationalparks.nsw.gov.au/conservation-and-heritage/our-parks#:~:text=There%20are%20more%20than%20870,of%20protected%20areas%20in%20NSW>.

²⁷ <http://www.worldtravelguide.net>

3.2. Sydney Harbour Bridge

Iako je upečatljiviji znak Sydneya zgrada Opera House, Sydney Harbour Bridge je inženjersko čudo grada. Građani ga od milja zovu „vješalica“. Gradnja je trajala osam godina, na mostu je radilo preko 1.400 radnika a otvoren je za promet 1932. godine (slika 9.). Najviša točka mosta je na 134 metara nadmorske visine a sam most je dugačak 1150 metara. Bridge climb pruža mogućnost uspona do vrha, 50 katova visokog mosta i pogled na automobile i vlakove koji prelaze most te naravno i panoramski pogled na sam grad i njegovu okolicu. Paul 'Crocodile Dundee' Hogan je bio među prvim osobama koje su se popele na most. Šetači mogu prijeći most na istočnoj strani dok je zapadna strana za bicikliste. Šetališta na mostu nude pogled na luku Sydney i rijeku Parramatta.²⁸

Slika 9. Sydney Harbor Bridge

Izvor: <https://www.clevelandbridge.com/projects/case-studies/sydney-harbour-bridge/>

3.3. Sydney Olympic Park

Sydney Olympic Park je veliki sportski, kulturni i zabavni kompleks u zapadnom dijelu Sydneya (slika 10). To je također i službeno predgrađe Sydneya. Sydney Olympic Park je smješten 16 km zapadno od središta poslovne četvrti na području lokalne samouprave u Auburnu. Iako je izgrađen na smetlištu centralno je

²⁸ www.sydney.visitorsbureau.com.au

mjesto „najbolje Olimpijade“ iz 2000. godine. Danas je atrakcija sam po sebi jer obuhvaća 15 arhitektonskih objekata te vrtove i jezerca. Područje je obnovljeno za ljetne Olimpijske igre 2000. godine. Objekti koji su izgrađeni i dalje se koriste za sportske i kulturne događaje uključujući Sydney Royal Show, Sydney Festival, Stereosonic, Big Day Out, Soundwave, Sydney 500 itd.²⁹

Slika 10. Sydney Olympic park

Izvor: www.sydneyolympicpark.com.au/

3.4. Barrington Tops National Park

Dungog Shire i njegovi gradovi i sela djeluju kao južni ulaz u Nacionalni park Barrington Tops i područje unescovih mjesta svjetske baštine koja su dostupna velikoj populaciji koja obitava na oko tri sata vožnje automobilom.

Prašume nacionalnog parka Barrington Tops imaju međunarodno značenje; čineći dio kišnih šuma Gondvane u Australiji. Izrezan iz drevnih vulkanskih tokova, park se uzdiže

²⁹ www.sydneyolympicpark.com.au/

s razine mora na više od 1500 metara i „štiti“ jednu od najvećih kišnih šuma na kopnu Australije, zajedno s mnoštvom raznolikih staništa i širokog spektra ptica i životinja.

Park ima izvrsnu mrežu pješačkih staza koja uključuje brojne kratke i manje zahtjevne mogućnosti za šetnju pa sve do mogućnosti za noćna pješčenja, s puno prilika za postavljanje kampa za noćenje. Na raspolaganju su također i mjesta za piknik ili roštilj u kojima možete uživati uz rijeku. Postoji i mnogo biciklističkih staza ili prilika za uloviti poneki pogled s mnoštvo dostupnih vidikovaca dok je ribolov je popularna aktivnost u parku između listopada i svibnja.³⁰

3.5. Najvažniji muzeji

Od antropogenih atrakcija se izdvajaju i muzeji. Po podacima iz 2013. identificirano je 495 operativnih muzeja i galerija smještenih diljem Novog Južnog Walesa. Tako nalazimo razne tipove odnosno vrste muzeja kao što su pomorski, sportski, znanstveni, tehnološki, vojni, religijski, poljoprivredni itd.

Jedan od pomorskih muzeja je Australški nacionalni pomorski muzej koji je australsko nacionalno središte pomorskih zbirki, izložba, istraživanja i arheologije i nalazi se u Sydney-u (slika 11.). U muzeju postoji promjenjivi program izložbi i događaja radi razmjene australske pomorske povijesti i povezivanja priča, predmeta, ljudi i mjesta koja su dio australske pripovijesti. Muzej ima jednu od najvećih plutajućih povijesnih zbirki plovila na svijetu, gdje se posjetitelji mogu i popeti na brod i istražiti život na moru.³¹ Muzej godišnje posjeti oko 850 tisuća ljudi.³²

³⁰ <https://www.visitnsw.com/destinations/hunter/barrington-tops/dungog/attractions/barrington-tops-national-park-southern-gateway>

³¹ <https://mgsw.org.au/organisations/australian-national-maritime-museum/>

³² <https://www.sea.museum/about/about-the-museum/what-we-do#:~:text=We%20welcome%20over%20850%2C000%20visitors,enjoy%20special%20events%20and%20activities.>

Slika 11. Australian national maritime museum

Izvor: <https://www.sea.museum/whats-on/vessels/submarine-hmas-onslow>

Muzej zrakoplovstva Temora ima jednu od najboljih svjetskih zbirki letećih povijesnih zrakoplova. Osnovana 1999. godine, muzejska zbirka uključuje dva od tri leteća „Spitfiresa“ u Australiji, kao i jedini leteći Gloster Meteor F.8, Boomerang i Hudson Bomber na svijetu. Muzej također ima klimatizirane izložbene zgrade i hangare, koji omogućavaju pregled zrakoplova izbliza. Muzej obuhvaća i uređeni vrt, izletišta, dječje igralište s temom zrakoplovstva i kazalište. Muzej većinu mjeseci u godini ima izložbu zrakoplova, gdje zrakoplovi odlaze u nebo, popraćeni komentarima i glazbom.³³

Australski muzej je prvi javni muzej u Australiji, osnovan 1827. godine, slavi zapanjujuću floru, faunu i kulture Australije i Tihog oceana. Nalazi se u Sydney-u kod Hyde parka a u stalnoj zbirci ima više od 18 milijuna kulturnih i znanstvenih predmeta. Za djecu postoji izložba "Divlji planet", koja uključuje plišane klokane i koale.³⁴ Međunarodno je priznata kao prirodoslovna i kulturna institucija usmjerena na Australiju i Tih ocean. Kao čuvar više od 21,9 milijuna predmeta i primjeraka, Australski muzej je jedinstveno pozicioniran da pruži bolje razumijevanje cijele regije

³³ <https://www.visitnsw.com/destinations/country-nsw/riverina/temora/attractions/temora-aviation-museum>

³⁴ <https://www.cntraveler.com/gallery/best-museums-in-sydney>

putem svojih znanstvenih istraživanja, izložbi te javnih i obrazovnih programa. Putem Australskog muzejskog istraživačkog instituta (AMRI) Australijski muzej također ima vodeću ulogu u očuvanju australske biološke raznolikosti kroz razumijevanje utjecaja klimatskih promjena na okoliš, potencijalnih prijetnji biološke sigurnosti i invazivnih vrsta.³⁵ Muzej je 2018. godine posjetilo oko 473 tisuće ljudi.³⁶

3.6. Manifestacije

Ovo poglavlje bavi se pregledom nekih od najbitnijih manifestacija u vidu turizma i posjećenosti. Sydney je dakako tu grad koji prednjači u samim manifestacijama ali također i u broju događaja na godišnjoj razini. Tako u Sydney-u nalazimo brojne tipove manifestacija kao što su npr. : Sydneyski filmski festival, festival LGBT kulture Mardi Gras, Australian Open u surfanju, Sydney Harbour regata, Skulptura kraj mora i mnoge druge. Jedna od značajnih manifestacija je i Sydney festival koji se održava u siječnju. Festival u Sydneyu godišnja je umjetnička proslava sa sadržajima za cijelu obitelj, sa stotinama predstava i događaja koji pokrivaju glazbu, kazalište, ples, operu i vizualne umjetnosti. Održava se u jeku ljeta u Sydneyu i definira gradsku osobnost, stavljajući u prvi plan najbolje od umjetnosti, kulture i zabave. Više od tri desetljeća festival je na obale Sydneya dovodio međunarodne umjetnike, a prethodne su postavle uključivale međunarodno poznate umjetnike poput Björka, Elvise Costella, Cate Blanchett, Ralpa Fiennesa, Sir lana McKellena i mnoge druge.³⁷

Postavljena na šetnici od Bondi-a do Tamarame, Skulptura uz more, jedan je od najpopularnijih događaja u Sydneyu, a 500 000 posjetitelja pogledalo je preko 100 skulptura umjetnika iz cijelog svijeta. Ova besplatna javna izložba, koja se održava od 1997. godine, svakog proljeća plijeni maštu Sydneya i njegovih posjetitelja, najveća je godišnja izložba skulptura na svijetu, te svakog proljeća privlači posjetitelje Sydney-a i Novog Južnog Walesa, budući da se radi o jedinstvenom konceptu izvođenja izložbe.³⁸

³⁵ <https://mgsw.org.au/organisations/australian-museum/>

³⁶ <https://australian.museum/about/organisation/media-centre/australian-museums-collection-and-asset-value-increased-to-1-billion/>

³⁷ <https://needabreak.com/7-best-annual-events-sydney/>

³⁸ <https://sculpturebythesea.com/about/>

4. ODABRANE TURISTIČKE DESTINACIJE

Već do sada u prethodnim dijelovima rada spomenute su mnogobrojne destinacije iako tek ovo poglavlje nosi ovakav naziv. Ovdje se većinom spominju gradovi počevši od glavnoga i već spomenutoga Sydneya. Zatim slijede turistički gradovi Byron Bay i Wollongong te nacionalni park Royal National Park. Nacionalni parkovi rasprostranjeni su po svim državama Australije pa tako i u Novom Južnom Walesu te je stoga teško izdvojiti one najbitnije s obzirom na njihovu brojnost. Royal National Park je u ovom slučaju izdvojen zbog toga što je jedan od najstarijih na svijetu. Nacionalni parkovi su također jedan od razloga zašto je turizam Novog Južnog Walesa razvijen u toj mjeri, a o čemu će posvjedočiti i statistički podaci o posjećenosti Novog Južnog Walesa izneseni u nastavku rada.

4.1. Sydney

Najmnogoljudniji grad i bitna luka Australije, upravno središte savezne države Novi Južni Wales; 3 908 642 stanovnika (Great Sydney – šire gradsko područje ima 4 391 674 stanovnika ili 20,4% ukupnog australskog stanovništva, 2011). Nalazi se na jugoistočnoj obali Australije (zaljevi Port Jackson i Botany); zaljevu Port Jackson ili Sydney Port koji se ubraja među najbolje prirodne luke na svijetu. Jedan dio zaljeva je proglašen i nacionalnim parkom (Sydney Harbour National Park).³⁹ Sydney je glavni grad australske savezne države Novi Južni Wales. Financijski, prometno, kulturno, znanstveno i gospodarski Sydney je, uz Melbourne, jedan od dva najvažnija grada u Australiji. U njemu su se 2000. godine održale 27. Olimpijske igre, a bio je i domaćinom Svjetskog dana mladih 2008. godine. Grad je također omiljeno turističko odredište, a zbog svojeg položaja, plaža i klime mnogo je puta biran kao najbolje odredište za život ili odmor.⁴⁰ Međunarodna zračna luka Kingsford Smith je najprometnija zračna luka Australije i vezana je za grad Sydney. Obrazovno je središte sa čak 6 sveučilišta, uključujući i University of Sydney (najstarije u Australiji, osnovano 1850.). Jedan od simbola grada je Opera izgrađena 1973. U gradu postoji i mnoštvo muzeja, uključujući i Australian Museum (najstariji australski muzej, osnovan 1827.) te umjetnička galerija

³⁹ <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=59192>

⁴⁰ www.sydney.visitorsbureau.com.au

Novog Južnog Walesa koja sadrži veliku kolekciju aboridžinske umjetnosti. U gradu se nalazi i botanički vrt površine 30 hektara.⁴¹

4.2. Byron Bay

Byron Bay je turistička destinacija s oko 5100 stanovnika (slika 12.). Grad je sastajalište alternativnih kultura te gotovo da je mjesto hodočašća za surfere zbog svojih pješčanih plaža i dinamičkih obilježja mora odnosno valova. Na području Byrona nalaze se mnoge plaže, od 10-km pješčanih pojaseva do osamljenih zaljeva. Main Beach, odmah ispred grada, je dobra plaža za plivanje i ponekad za surfanje. Istočni dio Main Beacha, koji se proteže dalje od Cape Byrona, poznat je kao Clarks Beach i može biti dobar za surfanje. Južno od Cape Byrona, Tallow Beach se proteže na sedam kilometara prema kamenitoj obali oko Broken Heada, gdje se nalaze mnogobrojne male plaže na obali, a slijedi ih Seven Mile Beach koja se proteže cijelim putem do Lennox Heada, 10 km južnije. Osim toga ima dobrih mjesta s glazbom, cjelovitim i vegetarijanskim restoranima, neuobičajenim ljudima, trgovina karakterističnih zanata i odjeće, uspješne modne i surferske industrije, mjesta koja nude masažu ili naturopatsku terapiju itd.⁴² Grad je poznat i po noćnom životu, u kojem nalazimo diskoteke, barove koje rade do kasno u noć ali i glazbu koja se odvija uživo po ulicama grada. Posjetitelji imaju i priliku razgledati životinjske vrste kao što su delfini ili kitovi ili pak običi kišne šume u zaleđu grada.⁴³

⁴¹ <https://proleksis.lzmk.hr/47845/>

⁴² Finlay H., Armstrong M., Chapman J., Chapman M., Collins D., O ' Byrne D., Valent D., Willett D., Williams J.: *Australia*, Lonely Planet Publications, Hawthorn, 1996.

⁴³ <https://www.visitnsw.com/destinations/north-coast/byron-bay-area/byron-bay>

Slika 12. Byron Bay

Izvor: <https://www.byron-bay.com/>

4.3. Wollongong

Wollongong je treći najveći grad u Novom Južnom Walesu, odmah iza Sydneya i Newcastla. Leži u regiji Illawarra na istočnoj obali Australije 85 km od Sydneya. Prema lokalnim prevoditeljima i poznavateljima aboridžinskog jezika, Wollongong na jeziku aboridžina znači “zvuk mora”, iako postoje i druge interpretacije - “morska pjesma”, “zvuk valova” itd.. Wollongong i okolica nude turistima razgledavanje vlakom po pokrajini Cockatoo Run, botaničke vrtove, luku Wollongong sa svojim svjetionicima, budistički hram, obilazak povijesnih zrakoplova na regionalnoj zračnoj luci Illawarra, vodopad Minnamurra, park divljih životinja Symbio, adrenalinski park Jamberoo Action Park pa i padobranstvo. North Beach je plaža u Wollongongu koja se nalazi sjevernije od luke, najčešće ima bolje uvjete za surfanje od južnog Wollongong Beacha dok luka ima plaže koje su pogodne za djecu.⁴⁴

4.4. Royal National Park

Mještanima od milja poznat kao "Nasho" ili samo "Royal", osnovan 1879. godine, drugi je najstariji nacionalni park na svijetu. Sadrži jedinstvene atrakcije vezane

⁴⁴ Finlay H., Armstrong M., Chapman J., Chapman M., Collins D., O ' Byrne D., Valent D., Willett D., Williams J.: *Australia*, Lonely Planet Publications, Hawthorn, 1996.

za baštinu, uz endemske biljke, ptice i životinje.⁴⁵ Ovaj priobalni park nudi brojne klifove, osamljene plaže, pročišćene ali i guste prašume te je najstariji nacionalni park u Australiji (slika 13.). Proteže se od Port Hackinga, samo 30 km južno od Sydneya prema jugu države. Garie, Era i Burning Palms su popularna mjesta za surfanje i plivanje. 1994. godine park je bio devastiran zbog posljedica šumskog požara, ali se u kratkom roku oporavio.⁴⁶ Park se rasprostire na 15,091 hektara te ima 32 km dugu obalnu liniju. Razne aktivnosti se nude posjetiteljima kao što su: promatranje kitova, surfanje, plivanje, padobranstvo, vožnja bicikala po uređenim stazama i druge. U parku se nalaze također i ostaci aboridžinske umjetnosti na stijenama i kamenjima.

Slika 13. Royal National Park

Izvor: <https://www.nationalparks.nsw.gov.au/visit-a-park/parks/royal-national-park>

4.5 Dolina klokana

Nalazi se na oko dva sata vožnje jugozapadno od Sydneya u regiji Shoalhaven. Možda je najistaknutiji gradski spomenik povijesni Hampdenov most preko rijeke Kangaroo, jedini preostali drveni ovjesni most u Australiji.⁴⁷ Dolina klokana je odredište koje privlači ljubitelje izvrsnih vina. Možete posjetiti vinariju Yarrowa Estate kako biste

⁴⁵ <https://www.nationalparks.nsw.gov.au/visit-a-park/parks/royal-national-park>

⁴⁶ Ibidem.

⁴⁷ <https://hr.trip-library.com/14-top-rated-tourist-attractions-new-south-wales>

kušali proizvode koji su lokalno napravljeni. U dolini Foodie Trail možete probati naučiti različite stilove Gourmet kuhanja u Australiji.⁴⁸

Popularne aktivnosti uključuju jahanje, planinarenje, golf, vožnju kajakom uz rijeke i potoke, ili posjeta Pioneer Village Museum-u. Dolina Kangaroo također zarađuje reputaciju kao destinacija za hranu, sa svojim bogatstvom svježih proizvoda, slatkim čajnim sobama i poljoprivrednim tržištem

4.6. Coffs Harbour

Coffs Harbour je grad poznat po zabavnom parku Big banana fun park koja je počast lokalnoj industriji za uzgoj banana.⁴⁹ Park pruža zabavu za dječji uzrast s igrama odnosno aktivnostima kao što su laser tag, 4d simulator vožnje, klizanjem na ledu i vodenim parkom.⁵⁰ Uz obalu možete posjetiti netaknute plaže, surfati, roniti, voziti kajak, promatrati morski svijet ili posjetiti rezervat prirode Muttonbird Island .

Oko 50 kilometara zapadno od luke Coffs Harbour, ljubitelji prirode mogu istraživati prašumu i slapove Nacionalnog parka Dorrigo koji je na unescovom popisu mjesta područja svjetske baštine i koji posjetiteljima nudi aboriđinsku kulturu, mogućnost bavljenja sportom na otvorenom te razgledavanje vodopada ili gledanje ptica. Na sjeveru se nalazi niz plaža (atraktivna Smaragdna plaža) i grad Grafton. Poznat po svojim stablima jacaranda, Grafton ima šest velikih nacionalnih parkova u neposrednoj blizini, uključujući i Nacionalni park Washpool.

5. TURISTIČKI PROMET NOVOG JUŽNOG WALES

Novi Južni Wales atraktivna je destinacija te stoga ne čudi činjenica kako godišnje tu regiju posjeti preko 4 milijuna stranih te preko 31 milijuna domaćih posjetitelja.⁵¹ Primjetna je tako izrazita dominacija domaćih posjetitelja u odnosu na

⁴⁸ <https://hrv.vivit-tours.com/day-trips-from-sydney-7-places-visit-when-heart-australia-457892#menu-3>

⁴⁹ <https://hr.trip-library.com/14-top-rated-tourist-attractions-new-south-wales>

⁵⁰ <https://bigbanana.com/about/>

⁵¹ <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/travel-to-nsw-snapshot-dec-2018.pdf?x15361>

strane, a ukupan broj domaćih posjetitelja čak je 8 puta veći od broja stranih posjetitelja. Primarni uzrok takvoj distribuciji posjetitelja može se pronaći u geografskoj udaljenosti kontinenta Australije u odnosu na Europu i Sjevernu Ameriku, kontinente čiji su stanovnici najskloniji putovanjima. Ipak što se tiče broja noćenja situacija je drukčija što znači da strani turisti pretežito dolaze na duže razdoblje i to za vrijeme godišnjeg odmora, dok su posjeti domaćih posjetitelja navedene regije u pravilu kraći. Kroz tablice može se zaključiti da globalna kriza na njenom samom vrhuncu nije znatno naštetila ostvarenim turističkim pokazateljima za regiju Novi Južni Wales. U nastavku će biti analizirani neki od statističkih pokazatelja ključnih za turizam regije Novi Južni Wales.

Slika 14. Udio Novog Južnog Walesa u ukupnom broju ključnih turističkih pokazatelja Australije u 2018. godini

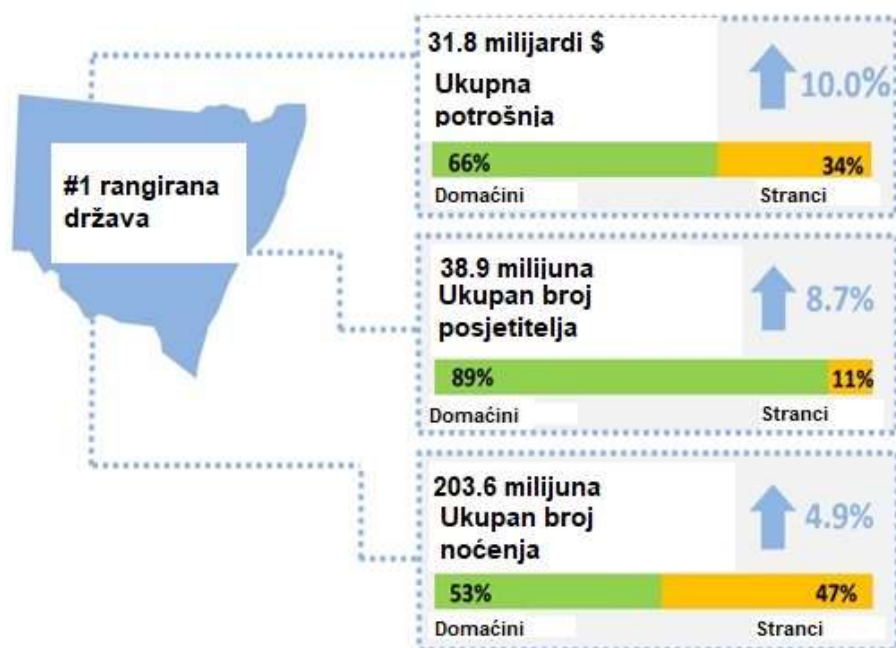
Izvor: <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/nsw-visitation-infographic-ye-dec-2018.pdf?x15361>

Novi Južni Wales kao najpopularnija regija u Australiji sa ukupnim brojem posjetitelja (34%), noćenja (31%) i potrošnjom (31%) participira prosječno sa 1/3 ukupno ostvarenih pokazatelja za cijelu Australiju. Pritom se najveća potrošnja te najveći broj noćenja ostvaruje u Sydneyju koji u navedenom participira sa preko 50% ukupno realizirane potrošnje i noćenja regije Novi Južni Wales.⁵²

U apsolutnim brojevima, ukupna potrošnja posjetitelja Novog Južnog Walesa u 2018. godini bila je 31,8 milijardi USD, ukupan broj turista je 38,9 milijuna te su oni ostvarili 203,6 milijuna noćenja, odnosno nešto više od 5 noćenja po posjetitelju.

⁵² <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/nsw-visitation-infographic-ye-dec-2018.pdf?x15361>

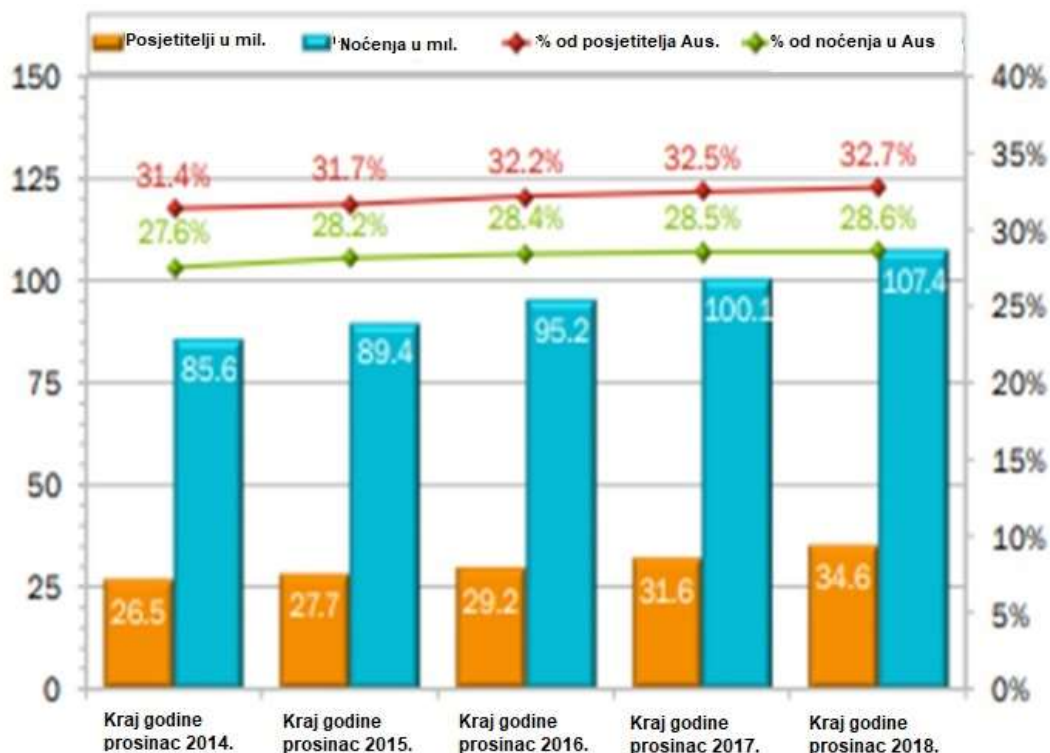
Slika 15. Ukupan broj posjetitelja, noćenja te prihodi Novog Južnog Walesa u 2018. godini

Izvor: <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/nsw-visitation-infographic-ye-dec-2018.pdf?x15361>

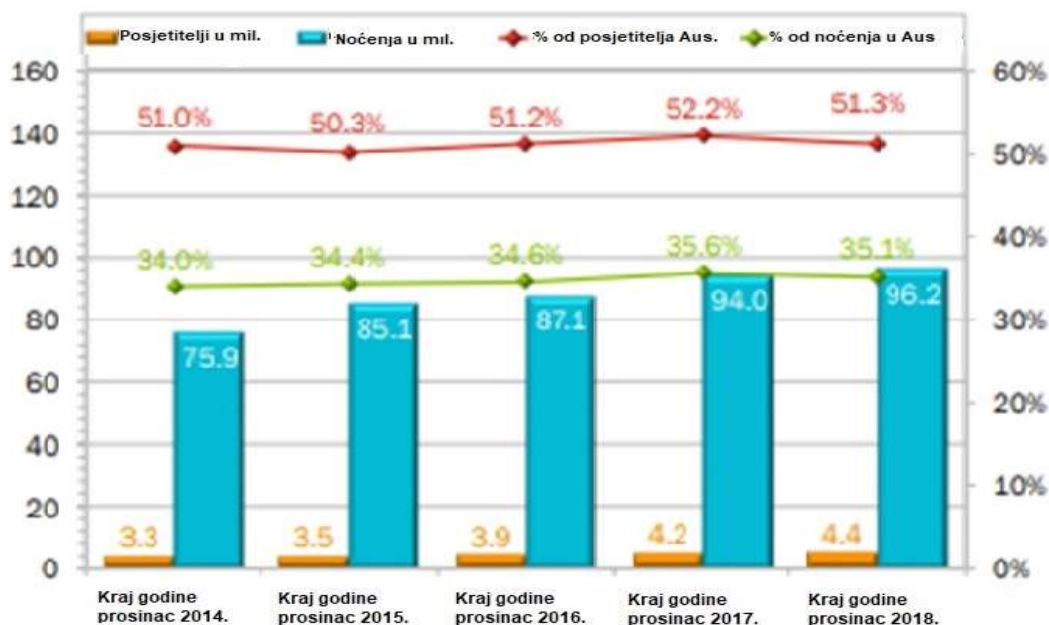
Promatra li se struktura dolazaka i ostvarenih noćenja, primjetno je kako domaći posjetitelji u prosjeku ostvaruju 3 noćenja po posjeti, dok je broj noćenja po posjeti inozemnih posjetitelja znatno veći. Broj ostvarenih noćenja domaćih posjetitelja je 107 milijuna, dok je broj ostvarenih noćenja inozemnih 96 milijuna. Ipak, razlika je značajnija u samom broju posjetitelja rezidenata i nerezidenata, a disproportionalnost je vidljiva na slici 16 i slici 17.

Slika 16. Posjete i ostvarena noćenja domaćih posjetitelja u regiji Novi Južni Wales u razdoblju od 2014. pa do kraja 2018.godine.

Izvor: <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/travel-to-nsw-snapshot-dec-2018.pdf?x15361>

Slika 17. Posjete i ostvarena noćenja inozemnih posjetitelja u regiji Novi Južni Wales u razdoblju od 2014. pa do kraja 2018.godine.

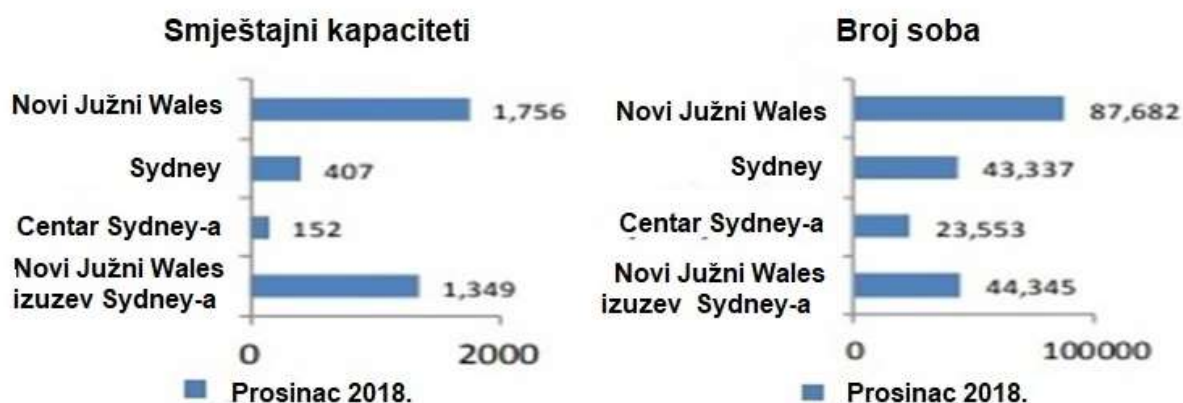

Izvor: <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/travel-to-nsw-snapshot-dec-2018.pdf?x15361>

Prema podacima Vlade Novog Južnog Walesa, a nakon statističke obrade istih utvrđeno je kako je ključni razlog za posjetu navedene regije „odmor“ te je on bio razlog posjete čak 56,7% posjetitelja Novog Južnog Walesa. Posjeta rodbini i prijateljima sa 28,3% navedena je kao drugi najčešći razlog posjete regiji Novi Južni Wales, dok je na trećem mjestu posao, zbog kojeg svaki deveti posjetitelj posjećuje Novi Južni Wales. Također, primjetan je trend rasta ukupnog broja posjeta za svaki od navedenih razloga na godišnjoj bazi, pri čemu je najznačajniji rast posjeta naznačenih kao „odmor“ koji je u prošloj godini iznosio 3,3%.⁵³

Novi Južni Wales sve je popularnija destinacija, a o tome svjedoči i rastući trend u broju posjetitelja, noćenja te ukupnoj potrošnji. Na zadnjoj slici se nalazi i prikaz smještajnih kapaciteta u regiji, a on se odnosi na sve hotele i apartmane s poslugom.

Slika 18. Ukupan broj smještajnih kapaciteta i ukupan broj soba za prosinac 2018.

Izvor: <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/02/str-tourist-accommodation-snapshot-dec-qtr-2018.pdf>

⁵³ <https://www.destinationnsw.com.au/wp-content/uploads/2019/04/travel-to-nsw-snapshot-dec-2018.pdf?x15361>

6. ZAKLJUČAK

Novi Južni Wales je tijekom transformacije iz industrijskog u postindustrijski stadij razvoja postao država velikih nejednakosti. Iako je životni standard u prosjeku porasto za sve stanovnike, najveće pogodnosti imaju oni kojima je posao povezan s ulogom NJW kao globalnog grada, potvrđujući time tezu o dominantnom značenju financijskog i poslovnog sektora za njegovu ekonomsku strukturu. Veliki dio stanovništva Novog Južnog Walesa živi u gradu Sydney-u (4.4 mil. od 7.5 mil.) koji među ostalim svojim prednostima ima i ogroman turistički potencijal. Sydney je tako nositelj turizma u regiji zbog svoje izrazite i raznolike turističke ponude.

Prednosti Novog Južnog Walesa kao turističke destinacije su očuvana priroda, bioraznolikost, kulturno – povijesni spomenici, posebni gradovi, razvijena infrastruktura i gospodarstvo, dobra povezanost s ostalim državama Australije i visok dohodak. Osim već nabrojanog regija obiluje i muzejima, manifestacijama i godišnjim događajima. Nacionalni parkovi pridonose regiji na važnosti kako lokalnoj tako i globalnoj jer je upravo i u njoj osnovan drugi nacionalni park na svijetu – Royal National park. Endemskih vrste privlače posjetitelje u Australiju pa tako i u Novi Južni Wales u kojem nalazimo među mnogima i šume eukaliptusa, koale, klokane ili kratkonosog kljunastog ježinca. Regija je također poznata i po dobroj gastronomiji i vinima što dodatno valorizira prostor na kojem se već smjestilo mnoštvo atrakcija, kako reljefnih, tako i biogeografskih ali naravno i antropogenih. Novi Južni Wales je jedna od najrazvijenijih država u Australiji upravo zbog sve većeg i rastućeg životnog standarda, kao i ranije spomenute sve atraktivnije turističke ponude. Nakon opsežnog istraživanja uočeno je kako Novi Južni Wales može ponuditi turistički proizvod koji bi odgovarao većini turista. Upravo prepoznavanje potreba posjetitelja ključ je ekspanzije turističkog sektora u Novom Južnom Walesu. Uzevši u obzir toliku raznolikost u turističkoj ponudi pomalo je čudno kako zapravo ta savezna država još uvijek nije iskoristila svoj puni turistički potencijal koji definitivno posjeduje.

Međutim, izazovi sa sobom donose i određene slabosti i prijetnje na koje se donositelji odluka trebaju posebno fokusirati. Ekspanzija na globalno tržište zahtjeva jezičnu prilagodbu turističke ponude uključujući i jezike tržišta čiji rezidenti u sve većoj mjeri posjećuju Novi Južni Wales – Kina, Indija te Njemačka. Uspije li Novi Južni Wales na

mnoge načine približiti posjetiteljima geografski udaljena mjesta, prepreke mjerene u kilometrima zasigurno neće biti neprelazne. Cilj bi trebao definitivno biti privući što veći broj inozemnih posjetitelja iako je činjenica da su emitivne države podosta geografski udaljene od receptivnog Novog Južnog Walesa. Na slikovnim prikazima u poglavlju broj 5 statistički se vidi dominacija domaćih turista napsram inozemnih, ako se brojke budu kroz godine mijenjale u korist inozemnih posjetitelja savezna država Novi Južni Wales će zasigurno ispuniti već spomenuti golemi turistički potencijal.

LITERATURA

a) Knjige

1. Burton R., 1995: *Travel geography*, Longman, Harlow
2. Boniface B., Cooper C., Cooper, R., 2012: *Worldwide destinations - The geography of travel and tourism*, Routledge, London - New York
3. Curić Z., Glamuzina N., Opačić, V., 2013: *Geografija turizma – Regionalni pregled*, Naklada Ljevak, Zagreb
4. Lew A., Hall C.M., Dallen T., 2008: *World geography of Travel and Tourism - A regional approach*, Elsevier, Oxford and Burlington
5. Williams S., Lew, A., 2014: *Tourism Geography - Critical understandings of place, space and experience*, Routledge, London and New York
6. Finlay H., Armstrong M., Chapman J., Chapman M., Collins D., O 'Byrne D., Valent D., Willett D., Williams J., 1996: *Australia*, Lonely Planet Publications, Hawthorn

b) Mrežni izvori

<https://www.visitnsw.com/> Svibanj 2019.

<https://www.bluemts.com.au> Rujan 2020.

www.britannica.com Svibanj 2019.

www.eoearth.org Svibanj 2019.

<https://www.cbc.ca/news/technology/> Rujan 2020.

<https://www.enciklopedija.hr> Rujan 2020.

<https://www.australia.com/en-us> Svibanj 2019.

<https://int.sydney.com> Rujan 2020.

<https://seatemperature.info> Rujan 2020.

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4676> Rujan 2020.

<https://www.geografija.hr> Rujan 2020.

<https://en.climate-data.org/> Svibanj 2019.

<https://www.nationalparks.nsw.gov.au> Svibanj 2019.

<http://www.worldtravelguide.net> Svibanj 2019.

www.sydneyvisitorsbureau.com.au Svibanj 2019.

www.sydneyolympicpark.com.au/ Svibanj 2019.

<https://www.visitnsw.com/destinations> Rujan 2020.

<https://mgnsw.org.au> Rujan 2020.

<https://www.sea.museum> Rujan 2020.

<https://www.visitnsw.com/destinations/country-nsw/riverina/temora> Rujan 2020.

<https://www.cntraveler.com> Rujan 2020.

<https://mgnsw.org.au/organisations/australian-museum/> Rujan 2020.

<https://needabreak.com> Rujan 2020.

<https://australian.museum/about> Rujan 2020.

<https://sculpturebythesea.com> Rujan 2020.

<https://proleksis.lzmk.hr> Svibanj 2019.

<https://www.nationalparks.nsw.gov.au> Svibanj 2019.

<https://hr.trip-library.com> Rujan 2020.

<https://hrv.vivit-tours.com> Rujan 2020.

<https://bigbanana.com> Rujan 2020.

<https://www.destinationnsw.com.au> Svibanj 2019.

POPIS SLIKA

SLIKA	STRANICA
1. Blue mountains	4
2. Lord Howe	6
3. Mount Kosciuszko	7
4. Padaline u regiji Novi Južni Wales	8
5. Klimadijagram Sydneya	9
6. Willandra Lakes Region	12
7. Bondi Beach	13
8. Sydney Opera House	15
9. Sydney Harbor Bridge	16
10. Sydney Olympic Park	17
11. Australian national maritime museum	19
12. Byron Bay	23
13. Royal National Park	24
14. Udio Novog Južnog Walesa u ukupnom broju ključnih turističkih pokazatelja Australije u 2018. godini	26
15. Ukupan broj posjetitelja, noćenja te prihodi Novog Južnog Walesa u 2018. godini	27
16. Posjete i ostvarena noćenja domaćih posjetitelja u regiji Novi Južni Wales u razdoblju od 2014. pa do kraja 2018.godine.	28
17. Posjete i ostvarena noćenja nozenih posjetitelja u regiji Novi Južni Wales u razdoblju od 2014. pa do kraja 2018.godine.	28
18. Ukupan broj smještajnih kapaciteta i ukupan broj soba za prosinac 2018.	29

SAŽETAK

Novi Južni Wales (NSW) je država na istočnoj obali Australije. Australski domoroci Aboridžini nastanjivali su ovaj kontinent najmanje 40.000 godina prije dolaska Europljana. Glavni grad Novog Južnog Walesa je Sydney, koji je također i najveći grad sa oko 4.4 mil. stanovnika. Prema procjenama, u 2019. godini broj stanovnika u Novom Južnom Walesu iznosi 7.5 milijuna, što Novi Južni Wales čini najmnogoljudnijom australskom državom.

Što se tiče prirodnih značajki one mogu podijeliti državu u četiri glavne zone koje se protežu od sjevera prema jugu, a to su obale i obalne nizine s nekoliko uvala. Tablelands gorje je nastalo od Velikog razvodnog gorja kojeg obuhvaća gotovo neprekinuti niz visoravni različite širine od 50 do 160 km. Područje Snowy Mountains ima najviši vrh na kontinentu, Mount Kosciusko visok 2.228 m, dok su u trećoj zoni zapadne padine koje su plodne s bogatim nizinama uz rijeku što je i dovelo do opsežnog kultiviranja. Četvrtu zonu predstavljaju zapadne ravnice koje obuhvaćaju gotovo dvije trećine države. Kod hidrogeografskih obilježja valja istaknuti da je regija dijelom okružena prirodnom granicom Tasmanskog mora koje se nalazi u Tihom oceanu te da je Novi Južni Wales također i riječno područje, a najviše prosječne temperature mora ljeti se kreću oko 25 °C a najniže oko 15 °C dok su zimi najviše prosječne temperature mora oko 16 °C a najniže prosječne se kreću oko 7 °C. Iako najveći dio Novog Južnog Walesa i Australije općenito čine pustinje i polusušne oblasti, ona obuhvaća širok spektar prirodnih staništa, od planinskih vrhova do tropskih kišnih šuma te se ubraja u jednu od regija sa najvećim biodiverzitetom. Zbog starosti i, kao posljedica toga, niske plodnosti zemljišta, izrazito netipičnog rasporeda voda i dugotrajne geografske izolacije, australski živi svijet je raznovrstan i jedinstven. Prema Köppenovoj klasifikaciji klime najveći dio Novog Južnog Walesa, zapadno od Great Dividing Range ima sušne tipove klime tj. pustinjsku klimu (prema sredini kontinenta) te stepsku klimu. Prosječne temperature zraka variraju od 24 to 29 °C po ljeti te 7 to 15 °C zimi.

Glavni grad Sydney ovdje dolazi do izražaja zbog brojnosti takvih mjesta. Osim Sydneya važno je istaknuti i Aboridžinsku kulturu koja je ostavila svoje tragove te je na taj način ostvaren dodatni turistički značaj kompletnog Novog Južnog Walesa.

Sydney je najmnogoljudniji i najstariji grad u Australiji, osnovan 1788. godine.. Sydney je glavni grad australske savezne države Novi Južni Wales. Financijski, prometno, kulturno, znanstveno i gospodarski Sydney je, uz Melbourne, jedan od dva najvažnija grada u Australiji. Grad je omiljeno turističko odredište, a zbog svojeg položaja, plaža i klime mnogo je puta biran kao najbolje odredište za život ili odmor.

Novi Južni Wales atraktivna je destinacija te stoga ne čudi činjenica kako godišnje tu regiju posjeti preko 3 milijuna stranih te preko 25 milijuna domaćih posjetitelja. Primjetna je tako izrazita dominacija domaćih posjetitelja u odnosu na strane, a ukupan broj domaćih posjetitelja čak je 8 puta veći od broja stranih posjetitelja. Primarni uzrok takvoj distribuciji posjetitelja može se pronaći u geografskoj udaljenosti kontinenta Australije u odnosu na Europu i Sjevernu Ameriku, kontinente čiji su rezidenti najskloniji putovanjima. Prema podacima Vlade Novog Južnog Walesa, a nakon statističke obrade istih utvrđeno je kako je ključni razlog za posjetu navedene regije „odmor“ te je on bio razlog posjete čak 56,7% posjetitelja Novog Južnog Walesa. Novi Južni Wales sve je popularnija destinacija, a o tome svjedoči i rastući trend u broju posjetitelja, noćenja te ukupnoj potrošnji.

U sklopu strategije razvoja turizma Novog Južnog Walesa osmišljen je te od 2012. godine u primjeni akcijski plan koji ima za cilj usmjeriti razvoj turizma navedene regije kako bi se na optimalan način valorizirala prirodna i ina bogatsva kojima regija obiluje. Taj je plan dorađen i objavljen u Kolovozu 2018. godine te se zahvaljujući potpisu i podršci premijerke regije Novog Južnog Walesa te ministra turizma, smatra službenim dokumentom kojim je određena strategija razvoja turizma u narednih nešto više od 10 godina.

SUMMARY

New South Wales (NSW) is a state on the east coast of Australia. Aboriginal Australian natives inhabited this continent for at least 40,000 years before the arrival of Europeans. The capital of New South Wales is Sydney, which is also the largest city with about 4.4 million inhabitants. It is estimated that in 2019 the population of New South Wales will be 7.5 million, making New South Wales the most populous state in Australia.

The country can be divided into four main zones based on natural features that stretch from north to south. They are the coasts and coastal lowlands with several bays. The Tablelands Mountains originated from the Great Dividing Range which comprises an almost unbroken series of plateaus of varying widths from 50 to 160 km. The Snowy Mountains area has the highest peak on the continent, Mount Kosciusko (2,228 m high), while in the third zone are the western slopes that are fertile with rich lowlands along the river. That has led to extensive cultivation. The fourth zone is made of western plains, which cover almost two thirds of the country. In terms of hydro geographical features, it should be noted that the region is partly surrounded by the natural border of the Tasman Sea in the Pacific Ocean. They range around 25 ° C and the lowest around 15 ° C while in winter the highest average sea temperatures are around 16 ° C and the lowest average are around 7 ° C. Most of New South Wales and Australia are generally desert and semi-arid areas. However, Australia is one of the regions with the highest biodiversity because it encompasses a wide range of natural habitats, from mountain peaks to tropical rainforests. Due to age and, as a consequence, low soil fertility, extremely atypical water distribution and long-term geographical isolation, Australian wildlife is diverse and unique. According to Köppen's climate classification, most of New South Wales, west of the Great Dividing Range, has arid climate types, i.e. desert climate (towards the middle of the continent) and steppe climate. Average air temperatures range from 24 to 29 ° C in summer and 7 to 15 ° C in winter. The capital Sydney comes to the fore here due to the abundance of such places. In addition to Sydney, it is important to highlight the Aboriginal culture, which has left its traces and thus achieved additional tourist significance of the whole of New South Wales.

Sydney is the most populous and oldest city in Australia, founded in 1788. Sydney is the capital of the Australian state of New South Wales. Finance, traffic, culture, science and economy is what makes Sydney, along with Melbourne, one of the two most important cities in Australia. The city of Sydney itself is a favorite tourist destination, and because of its location, beaches and climate, it has been chosen many times as the best destination for living or vacation.

New South Wales is an attractive location, so it is not surprising that the region is visited annually by over 3 million foreigners and over 25 million domestic visitors. Such a pronounced dominance of domestic visitors in relation to foreign ones is

noticeable, and the total number of domestic visitors is even 8 times higher than the number of foreign visitors. The primary cause of such a distribution of visitors can be found in the geographical distance of the Australian continent to Europe and North America, the continents whose residents are most prone to travel. According to NSW government data, "vacation" is the reason for the visit of as many as 56.7% of visitors to New South Wales. New South Wales is an increasingly popular destination, as evidenced by the growing trend in the number of visitors, overnight stays and total consumption.

As part of the New South Wales tourism development strategy, an action plan was designed and implemented in 2012, which aims to direct the development of tourism in the region in order to adequately valorize the natural and other resources that the region abounds in. This plan was finalized and published in August 2018, and thanks to the signature and support of the Prime Minister of the New South Wales region and the Minister of Tourism, it is considered an official document that defines the tourism development strategy for the next 10 years and more.